

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Møtesaksnr.: O-sak 2
Møtenr.: 5/2020
Møtedato: 13. mai 2020
Notatdato: 11. mai 2020
Arkivsaksnr.:
Saksansvarlig: Hanna Ekeli, Johannes Falk Paulsen, Ellen Johanne Cæsar
Saksbehandler: Kristin Fossum Stene

Stipendordning for internasjonale masterstudenter som følge av koronakrisen

Bakgrunn

UiO har i ulike kanaler mottatt henvendelser om internasjonale studenter som har havnet i en vanskelig økonomisk situasjon under koronakrisen. Rektor har derfor bedt om at det etableres en støtteordning for disse studentene.

Enkelte av UiOs internasjonale studenter har økonomiske utfordringer av ulike årsaker:

1. Noen har en krevende økonomisk situasjon uavhengig av koronakrisen, Studieavdelingen får jevnlig henvendelser fra studenter som spør om stipendordninger.
2. Selvfinansierende masterstudenter med krav om studietillatelse fra UDI må kunne dokumentere nok penger til å leve for ett år (minst NOK 121220). I brev fra Kunnskapsdepartementet 30.04. varsles det at Regjeringen har besluttet å skyve på tidspunktet for når underholdskravet må være oppfylt for søknader om fornyet opphold for studieåret 2020/21. Frist er nå flyttet fra 1. juni til 1. oktober.
3. Mange studenter har mistet en nødvendig inntekt på grunn av koronakrisen. Flere studenter har mistet deltidsjobb. I brev av 30.04. orienterer KD om at Regjeringen har etablert en midlertidig ordning for lønnskompensasjon i 18 dager etter arbeidsgiverperioden. Studenter som er medlem av folketrygden kan søke om dette, til tross for at de ikke har rett på dagpenger i etterkant. Studenter med rett på lån i Lånekassen har fått ekstra lån og stipend. Noen internasjonale studenter vil omfattes av disse ordningene, mens andre faller utenfor.

Universitetsdirektørens vurdering er at en støtteordning med bakgrunn i koronakrisen må rette seg mot studenter i kategori 3, som på grunn av krisen har mistet et inntektsgrunnlag og faller utenfor andre støtteordninger som er etablert på nasjonalt nivå.

En stipendordning for denne studentgruppen er nå under etablering. Under følger en redegjørelse for innretningen på ordningen.



Hovedproblemstillinger i saken

Det er utfordrende å definere en tydelig målgruppe for en økonomisk støtteordning med kriterier for saksbehandling som oppleves allment rettferdige og samtidig er enkle å saksbehandle.

UiB og OsloMet har etablert støtteordninger for studenter på internasjonale masterprogrammer, som befinner seg i Norge og opplever bortfall av inntekt grunnet permisjon eller oppsigelse fra en jobb som en direkte følge av koronasituasjonen.

Uavhengig av stipendordning er det viktig for studentene å kjenne til at de som opplever økonomiske problemer kan få veiledning hos SiO Helse om rettigheter, og hvordan håndtere økonomiske utfordringer. SiO Helse har kapasitet til samtale og rådgiving overfor studenter som trenger dette. Det har ikke vært større pågang enn vanlig våren 2020 ved deres rådgivingstjeneste.

Stipendbeløp og søknadsfrist

Universitetsdirektøren har fastsatt at studentene får utbetalt et fast beløp. Dette reduserer behovet for krevende individuelle vurderinger i saksbehandlingen. I tråd med ordningen på UiB og OsloMet settes beløpet til NOK 10.000.

Støtten skal dekke grunnleggende behov som husleie og mat for en begrenset periode. Støtten vil neppe kompensere fullt ut for de økonomiske utfordringer studentene har, men være et viktig supplement.

Støtten bør utbetales som stipend. Dersom støtten utbetales som utdanningsstipend før avsluttende eksamen, sier regelverket følgende om skatteplikt

Utdanningsstipend utenfor arbeidsforhold fra for eksempel legater eller fond er ikke skattepliktig når det utbetales for å gå på skoler, høyskoler og universiteter frem til avsluttende eksamen. Det arbeidet som utføres ved å gjennomføre selve studiet, gir ikke stipendet karakter av å være i arbeidsforhold. Skattefriheten vil også gjelde lommepenger, fri kost og losji på skolen.¹

I lys av regelverket for skatteplikt, og for å sikre en effektiv saksbehandling, lyses ordningen ut med en søknadsfrist før vårsemesteret avsluttes, rundt 1. juni.

Målgruppe og antall potensielle søkere til ordningen

Målgruppen selvfinansierende internasjonale studenter på UiOs masterprogrammer omfatter per våren 2020 nærmere 600 (177 fra EU og 415 fra verden for øvrig). Det er ikke kjent hvor mange som fremdeles befinner seg i Norge, men dette gir en pekepinn på antall potensielle søkere.

UiO har også noen få internasjonale phd-studenter som har gått utover stipendperioden sin og nå også er såkalt selvfinansierende. Disse kan også ha havnet i en tilsvarende vanskelig økonomisk situasjon. Denne gruppen er imidlertid lite ensartet, noen er i henhold til UiOs regelverk ansatte og andre studenter. Universitetsdirektøren anbefaler at fagmiljøene følger opp disse selv.

Universitetsdirektøren har avgrenset stipendordningen til selvfinansierende masterstudenter på et av UiOs engelskspråklige masterprogram.

¹ <https://www.skatteetaten.no/en/rettskilder/type/handboker/skatte-abc/2018-2019/stipend/S-19.006/S-19.008/#6-2-1-utdanningsstipend-frem-til-avsluttende>

Kriterier

Studentene vil søke i et tilrettelagt nettskjema, laster opp nødvendig dokumentasjon. Saksbehandler sjekker studentstatus.

Universitetsdirektøren har fastsatt som kriterier for ordningen at studenten må dokumentere

- bosted i Norge
- bortfall av inntekt som en direkte følge av koronasituasjonen, eksempelvis grunnet permisjon eller oppsigelse fra en jobb. Generell dårlig råd eller manglende plan for inntekt er ikke tilstrekkelig til å få støtte.
- utgifter tilsvarende *minimum* støttebeløpet som deles ut
- at han/hun ikke mottar andre stipend eller støtteordninger fra UiO opprettet overfor tilsvarende målgruppe (for eksempel stipend ved SHE²)

Primært bør studenten også kunne dokumentere at han/hun ikke samtidig mottar støtte fra Lånekassen eller NAV, men fordi de nye ordningene ikke er fullt operative ennå kan dette være vanskelig i praksis. Studenten må derfor gi en tillitsbasert bekreftelse på dette i søknadsskjema.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter

LOS må sette av personalressurser til saksbehandling av søknader.

Det settes av inntil NOK 1 000 000 til ordningen fra Rektors strategiske reserve. Det er usikkert hvor mange studenter som vil være kvalifisert for stipendet. UiB har fått 120 søknader og per utgangen april innvilget 50. OsloMet har fått 77 og så langt innvilget 10. UiO har et betydelig høyere antall internasjonale masterstudenter enn disse institusjonene. Med et anslag på 100 stipender, vil utbetalingene beløpe seg til NOK 1.000.000.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Hanna Ekeli
avdelingsdirektør

² <https://www.med.uio.no/english/research/centres/she/scholarships.html>